

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko R. spółce jawnej [...] w S.
i N. spółce komandytowej w S.
o zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 4
kwietnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w S.
z dnia 9 marca 2018 r., sygn. akt VI Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powódki kosztami zastępstwa procesowego
pozwanych w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. przyznaje radcy prawnej K. S. – P. od Skarbu Państwa -
Sądu Okręgowego w S. kwotę 1.350 zł (jeden tysiąc trzysta
pięćdziesiąt) powiększoną o bieżącą stawkę podatku od towarów
i usług tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu
w postępowaniu kasacyjnym oraz kwotę 15,60 zł tytułem zwrotu
wydatków.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. wyrokiem z dnia 9 marca 2018 r., po rozpoznaniu apelacji powódki M. K., zmienił wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 lipca 2017 r., którym oddalono powództwo przeciwko pozwanym R. spółce jawnej [...] w S. oraz N. spółce komandytowej w S. o zapłatę kwot po 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia za rozstrój zdrowia będący skutkiem mobbingu, w jego punkcie II i III w ten sposób, że zasądził od powódki solidarnie na rzecz pozwanych kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, odstępując od obciążenia nimi powódki w pozostałym zakresie (pkt I), oddalił apelację w pozostałej części (pkt II) i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III i IV).

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że powódka nie zdołała wykazać, iż pracodawcy stosowali wobec niej mobbing. Po pierwsze, powódka nie miała dłuższego kontaktu z koordynatorkami, w czasie którego mógłby zrodzić się rzekomy konflikt, bowiem koordynatorki kontrolowały czystość w sprzątanym obiektach jedynie kilka razy w tygodniu. Po drugie, zwracanie uwagi co do jakości wykonywanej przez powódkę pracy nie można postrzegać jako mobbingu, ponieważ działania te zmierzały do egzekwowania należytego standardu wykonywania pracy i nie miały na celu ośmieszania czy poniżania pracowników. Skoro względem powódki nie były stosowane zachowania mogące zostać zakwalifikowane jako mobbing, to zbędne było prowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność rozstroju zdrowia powódki z tej przyczyny.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiodła powódka, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w punkcie II oddalającym w pozostałej części jej apelację, domagając się uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w tym zakresie oraz wyroku Sądu Rejonowego w jego punktach I, II i III oraz przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w punkcie II oraz wyroku Sądu Rejonowego w punktach I, II i III i orzeczenia co do istoty sprawy przez zasądzenie w całości kwoty żądanej przez powódkę oraz solidarnie na jej rzecz kosztów procesu.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie: 1) art. 224 § 1 k.p.c., polegające na nieprzeprowadzeniu postępowania dowodowego w stopniu pozwalającym na zamknięcie rozprawy i wyrokowanie; 2) art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., polegające na nieprzestrzeganiu kompetencji rozpoznawczych i kontrolnych sądu odwoławczego i niespełnieniu jego procesowej funkcji (art. 382 k.p.c.), przez co doszło do pominięcia części materiału zebranego w postępowaniu i braku wyczerpujących ustaleń w sprawie; 3) art. 328 § 1 k.p.c., przez niewskazanie przyczyn, dla których Sąd Okręgowy odmówił wiarygodności dowodom z dokumentacji medycznej przedłożonej przez skarżącą w toku postępowania; 4) art. 385 k.p.c. przez jego zastosowanie i oddalenie apelacji w części, mimo jej zasadności także w tej części, która została oddalona; 5) art. 94³ § 2 k.p., przez uznanie, że nie zaszły przesłanki mobbingu, mimo iż przy właściwym znaczeniu treści tego przepisu wszystkie przesłanki w stanie faktycznym sprawy zostały spełnione.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca powołała się na przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, ponieważ Sąd Okręgowy rażąco naruszył art. 224 § 1 k.p.c., art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., a także art. 328 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c. i art. 94³ § 2 k.p.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną obie pozwane Spółki wniosły o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie od skarżącej na rzecz każdej z pozwanych kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie jest zwykłym środkiem zaskarżenia, przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi

nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance oczywistego uzasadnienia skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie tej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., odnoszącego się do przesłanki oczywistego uzasadnienia skargi, wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007) i uzasadniające jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, LEX nr 2375942; z dnia 2 marca 2012 r., III PK 73/11, LEX nr 1215153; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531 i orzeczenia tam powołane). Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774; z dnia 15 maja 2018 r., II CSK 2/2018, LEX

nr 2497594). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578). Oczywiście naruszenie prawa powinno być zatem rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171), a o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860; z dnia 18 maja 2018 r., V CSK 654/17, LEX nr 2500530).

Wymogów, o których mowa w rozważaniach dokonanych powyżej, nie spełnia wniesiona skarga kasacyjna, skoro we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania skarżąca ograniczyła się do ogólnikowego i hasłowego twierdzenia, że w sprawie doszło do naruszenia wymienionych przez nią przepisów, odwołując się w tym zakresie wyłącznie do argumentacji przedstawionej w części poświęconej uzasadnieniu podstaw skargi kasacyjnej, zaś twierdzenie o rzekomo oczywistym naruszeniu wymienionych przepisów w żadnym razie nie zostało poparte wymaganym wywodem prawnym mogącym przekonać Sąd Najwyższy o kwalifikowanej postaci naruszenia tych przepisów, które miałyby być rzekomo widoczne na pierwszy rzut oka. Podkreślić należy, że celem sformułowania przesłanki oczywistej zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wykazanie oczywistego naruszenia konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacji, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 555/17, LEX nr 2497692).

Z tych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, przyznawszy pełnomocnikowi z urzędu koszty nieopłaconej pomocy prawnej i na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od

obciążania skarżącej kosztami zastępstwa procesowego pozwanych w postępowaniu kasacyjnym.